

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

142. De paucitate salvandorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

interminatam: exhorreo Tartarum, ut cui nimium insit calor: paveo tenebras, quoniam nihil admittunt lucis: formido pestiferum vermem, quoniam est perennis.

D. Anton. infernalium pavorem memorem, carnis vincens illecebras.

De magno Antonio Athanasius in Vita: Ille, scilicet Diabolus, per noctes in pulchra mulieris vertebatur ornatum, nulla omitteus figmenta lascivie: hic ultrices gehennae flammis, & dolorem vermium recordans, ingestæ sibi libidini opponerebat. Ille lubricum adolescentiæ iter, & ad ruinam facile proponebat: hic æterna futuri Judicii tormenta considerans, illæsam animæ puritatem per tentamenta servabat.

Tob. 6.

Ut prædestinati ex hujusmodi consideratione proficiunt! His sane dicitur: Exentera hunc piscem, & sel reponet tibi, valet enim ad unguendos oculos, in quibus fuerit albugo, & sanabuntur. Fel piscis est pœna Inferni. Exentera hunc piscem, id est, Diabolum, inquit Hugo: hoc felle prædestinatorum oculi sanantur: hoc Tobie, si quando cæcutiunt, illuminantur.

Hug. Car. ib.

Dent. 32.

Vitam, utinam, & omnes homines sapient, & intelligere, ac novissima provide-

DBern. ep. 292

rent. Quæ verba eleganter premens Bernardus in epist. ad quemdam, qui ausus fuerat Novitium dehortari à proposito. Utinam, inquit, sceres, quæ Dei sunt, intelligeres, quæ mundi sunt, provideres, quæ Inferni sunt. profecto Inferna horreteres, superna appeteres, quæ sunt mundi, contemneres. Quæ quid in optimè præstitit ille, qui interrogatus Quomodo sedes in hac pelunca? & quomodo toleras ætus, & cyniphes? Ista, inquit, idèd tolero, ut futuri cruciatibus liberer: idèd cyniphes patior, æternam metuens ignem: hæc temporalia sunt; illa verò finem nullum habent.

In Prato spir. c. 141.

A montem excelsum seorsum, & transfiguratus est ante eos. Duobus præcipue epithetis Regius Vates Deum, ac Dominum nostrum appellat: Dulcis, & rectus Dominus. P. sal. 24. Sed quæ epithetorum connexio, dulcis, & rectus? Optima, inquit Cassiod. dulcis, ut ametur, rectus, ut timeatur. Hodie hujusce gloriæ veluti ostensionem facit dulcis, ut ametur, sed in paucorum oculis rectus, ut timeatur. Est conceptus Ambros. In eo, inquit, q. Dominus paucos secum detulit ad intuentiam gloriam Transfigurationis, per paucos ostendit esse eos, qui caelestem gloriam sunt adepturi.

Salvandum paucitas.

Cassiod.

D. Ambros. in c. 9, D. Luca.

Juvenis ille apud D. Lucam: Domine, dic mihi, si pauci sunt, qui salvantur? Cui Dominus: Contendite intrare per angustam portam. Quod jam aliàs dixerat: Lata porta, & spatiosa via est, qua ducit ad perditionem, & multi intrant per eam: angusta porta, & arcta via est, qua ducit ad vitam, & pauci intrant per eam. Quod similiter aliàs conclusit: Multi sunt vocati, pauci verò electi. Quæ verba de fidelibus in specie, non autem de omnibus hominibus in genere intelligunt Chryl. Greg. & Orig.

Luc. 13.

Math. 9.

Facit ad hoc utilissimum punctum locus Esdræ: Hoc sæculum fecit Altissimus propter multos, futurum autem propter paucos: cuius rei egregiam subjicit similitudinem. Ut minima totius terræ pars aurifera est, ea nimirum, quæ præcipuis Solis radiorum favoribus gaudet: ita totius humanæ naturæ massa ea minima est portio, unde pretiosissimum prædestinatorum gignitur aurum.

4. Esd. 8.

Ad èd hoc verum est, ut pauci, & electi in sacris paginis inveniantur synonyma. Domine, à paucis de terra divide eos. Chald. in Scripturis. Domine, à justis, & ab electis divide eos. Sic Euthym. A paucis, id est, à probis, qui pauci sunt, divide eos. In divino etenim vocabulario idem sunt pauci, & electi. Reproborum ferè non est numerus. Multiplicati sunt super numerum. Stultorum, hoc est, peccatorum, infinitus est numerus.

Salvandi, & pauci synonyma.

Psal. 15.

Chald.

Euth. ibid.

Psal. 39.

Eccl. 1.

In Apoc. Vidit Joannes mortem velociter equitatem: Et nomen illi equitatis nimium, mors, & eodem celeri cursu post hunc

Apoc. 6. Damnatorum ingens numerus hunc

De paucitate salvandorum. PUNCTUM CXLII.

Matth. 17.

Assumpsit Iesus Petrum, & Jacobum, & Joannem, fratrem ejus, & duxit illos in

hunc frequentem Infernum vidit: *Et Infernus sequebatur eum*; quia scilicet, plurimi, qui moriuntur, damnantur.

Isa. 535.

Ubi Propheta quasi è specula vidisset, quàm perditè homines vivant, quàm Dei obliti, &c. *Propterea*, inquit, *dilatavit Infernus animam suam, & aperuit os suum absque ullo termino.*

Isa. 30.

Chald.

Sept.

Corn. à Lap.

ibid.

Infernus vallis profunda, & dilatata.

Idem alio in loco: *Præparata est ab heri Tophet*, Chald. *Gehenna*, Sept. *Vallis profunda*. *Ab heri*, hoc est, à primo tempore, quo Angelis peccantibus est constituta: quod ita stabile perdurat, ac si heri cœpisseti quovis enim æternitatis momento sic erit ardens ignis ille, ac si hodie arderet, & heri cœptus esset incendi. Ubi notandum Infernum vocari vallem profundam, ac dilatam; vallem, quia facilis descensus Averni; profundam, ac dilatam, ob multitudinem descendentium.

Apoc. 20.

Salvatorum

numerum unum

libellus excipit.

damnandi

multos libros

expleat.

Iterum in Apoc. Joannes quosdam vidit libros, deinde librum: *Libri aperti sunt, & alius liber apertus est*. Quid hoc? libri, & liber! Hi prædestinationis, ac reprobationis, vitæ, ac mortis libri erant. Suntne, Propheta, libri vitæ, an mortis? *Et alius liber apertus est, qui est vita, & judicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libro.* Ad conscribendos ergo prædestinatos quasi libellus unus satis, præciti verò libros compleat. Gen. Vider Jacob sealam, & Angelos quasi manus porrigentes, & tamen exclamat: *Quàm terribilis*. &c. q. d. Vel tot administrulis pauci conscendunt.

Gen. 28.

I. Pet. 3.

D. Petrus de Arca verba faciens: *In qua*, inquit, *fauci*, id est, oculo animæ salva facta sunt. Es subdit, hujusmodi Arcam Ecclesiam referre.

I. Cor. 10.

Syrus,

Vatab.

Salvatorum

raritas ab eo-

rum, qui ter-

ram promissam

ingressi, pau-

ci ut conjec-

ti potest.

Theodor.

Apostol. *Nolo vos ignorare, Fratres, quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt, & omnes mare transierunt, &c. Sed non in pluribus eorum beneplacitum est Deo, nam profra-ti sunt in deserto.* Hæc autem in figura, Syrus, in typum; Vatabl. in exemplum facta sunt. O tertorem! Egressa de Ægypto sexcenta ferè millia peditum, absque parvulis, & mulieribus, ex innumera hæc multitudine duo solum, Josue scilicet, & Caleb, terram promissionis ingressi sunt. Et Apostolus ait. id in figura contigisse, quod explicans Theodor. ait: Illa erant nostro-

rum typus, mare enim imitabatur piscinam, seu lavacrum, nubes gratiam Spiritus, Moyses Sacerdotem, virga Crucem, Israel verò significabat eos, qui baptizabantur. Egressio igitur, ac transitus per mare, baptizatorum, ac vocatorum multitudinem refert. Quid nunc duo illi paucitatem salvandorum.

Quid miramur? quomodo sese mun-

Gen. 6.
dus habet? Ferè dixerim, ut tunc, omnis quippe caro corruptit viam suam.

Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo?

(faciamus hic tria tabernacula.) Chald. Quis

Chald. dignus est, ut habitet in tabernaculo tuo? Qui

ingreditur sine macula. Hebr. Qui ambulat

perfectè, vel in perfectione. Genebrard Pra-

ceptorum, & via, non patria. Sed quis am-

bulat in hac perfectione? quis servat mæ-

data? quis operatur justitiam? Specialem

quis restituit? quis solvenda non differt?

quis stat promissis? Univerſalem: quis o-

peratur bonum, &c. Qui loquitur verita-

tem in corde suo, Vahl hodie veritatem? Nec

egit dulum in lingua sua, Felix: Qui non de-

traxit. Hieron. Quis non est facilis in lingua

Hebr. sua. Et quis non est facilis mundus terra-

toribus totus refertus est

Hinc digni sunt, qui habitent in taber-

maculo illo? Homines tam imperfecti?

Quid nihil coinquatum intrat, eone in-

gredientur, tam commaculati? Fierine

potest, ut sic viventes transferri in cælum

credamus? Regnum cælorum vim patitur

à diebus Joannis, qui non delicias, sed

pœnitentiam prædicavit.

Summoperè curandum est, Fratres, ut

inter paucos, non inter multos inveniamur.

Heu! heu! si solummodò unus in

mundo damnandus, quis non cum foretè

se futurum pertimesceret? *Vnus vestrum*

me traditurus est, Et perterritus quisque:

Nunquid ego sum, Domine? Damnandi

sunt multi, ac penè innumeri; & non ti-

memus? &c.

Sed audiamus, ac horreamus. Legitur *Eremita quidam*

in libro de ortu Chartusien. quod Innocè-

vidit animas

Matth. 26.
hominum, sicut

nonista præcipuus, cum adhuc Cardina-

lis esset, sanctum quendam Eremitam ad Inferna

vistare solebant, qui cum quadam die

decidere, &

cum suis ad eum venisset, viti Dei ostium

pullari

tantiam tres
ad caelestia
regna com-
mune.

Fascicul. temp.
ad an. 1343.

D. Vincent.
fr. 6. in Se-
ptuag.
Mart. Polon.
in Prompt.
r. 18.
Specul. exempt.
dist. 9. exempt.
32.

Isa. 24.

pulsari fecit. Sed cum neque vox, neque sensus aliquis percipi potuisset, irruentibus tandem alicui in cellam eius, ac ipsum extimulantibus, & quasi mortuum excitantibus, clamavit ille voce magna: O! di vidi mirabilia, vidi horribilia. Sciscitanti verò Cardinali diligenter, quæ viderat, respondit: Ductus ad Infernum, vidi decidere animas, sicut nives densissimas, aërem obnubilantes: ad Purgatorium verò, sicut nivem rarissimam; sed ad Paradisum tantum tres introire vidi animas, illius scilicet Episcopi, & illius Prioris Chartusienfis, ac illius viduæ Romanæ, singulas nominans personas. Cardinalis igitur vir prudens, veritatem scite volens visionis, missis hinc inde nunciis, comperit, animas illas eadem hora corpore solutas.

D. Vincentius Ferrerius narrat, quòd illa hora, qua B. Bernardus de hoc sæculo feliciter migravit, triginta hominum millia decesserunt, inter quos fuit quidam Decanus Ecclesiæ Lingonensis, laudabilis vitæ, dum dixit. Hic mundanos fugiens honores, vitam elegit solitariam in quadam eremo, in qua per annos viginti-quinque versatus est. Obiit etiam eodem die, quo B. Bernardus, hic Decanus, qui post mortem apparuit Lingonensi Episcopo, cum magna gloria, & propius Episcopi, & omnium hoc audientium admonitione, dixit ei: Age poenitentiam, emenda vitam, corrige conscientiam, dimitte superbiam, simul & avaritiam, aliter nunquam habebis caelestem gloriam: non enim tam facile est salvari hominem, sicut credunt, quoniam dum ego præsentarer tremendo Dei Iudicio, affuerunt ibi triginta millia animarum, de quarum numero vix B. Bernardus, & ego sumus salvati, tres descenderunt in Purgatorium, cætera omnes ceciderunt in Infernum. His dictis disparuit.

Quid ais? In utranque aurem dormis? utrunque salvari credis? omnes securos, & electos arbitraris? Falleris: pauci, pauci sunt, qui salvantur comparatione eorum, qui damnantur. Quomodo si pauca oliva, qua remanserunt, excutiantur ex olea, & racemi, cum fuerit finita vindemia. Hilevabunt
Speranza Scriptura selecta.

A manum suam, atque laudabunt nomen Domini. Ubi Lyran. Post excussionem olivarum, ac vindemiationem, pauca remanent oliva, & pauci racemi, sic in Iudicio pauci erunt electi comparatione damnatorum.

B Inferni, ac Paradisi antithesis.

PUNCTUM CXLIII.

Iob: Dimitte ergo me, ut plangam paululum dolorem meum, antequam vadam, & non revertar ad terram tenebrosam, & operam mortis caligine, terram miseria, & tenebrarum, ubi umbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Infelix hæc terra Infernus est: huic ex diametro opposita Paradisus. Quid est Infernus? terra est palpabilibus, ac horribilibus tenebris plena sine ullo vel minimo lucis radio, quia ignis ille calorem habet, & concremat, lucem non habet, nec radiat, nisi quantum personæ tristes, ac vultus illi terrifici, & nocti similes, ut ait Basil. videntur. Ad terram tenebrosam, & operosam mortis caligine. Per mortis caliginem intelligit D. Thomas originale peccatum,

D & cætera mala pœnæ, & culpæ, quæ ex ipso proveniunt. Cogita itaque locum per amplum, & hunc totum repletam tenebris, & peccato: locus etenim ille totus est veluti massa peccati eundem replens, ut quoque te veritas, non nisi peccatum videas, blasphemias, & maledictiones audias: nam ut in peccato miseri moriuntur, sic in eo miserime perseverant. Avarus semper aurum sicut, luxuriosus luxuriari desiderat. Anima impij desiderat mortem, inquit Salomon; sed Desiderium peccatorum peribit, inquit David: nam voti compotes non fient, qui peccati affectum habent. O terram! o terram verè operam mortis caligine!

Sed eleva nunc mentis oculos ad terram Gessen, terram optimam filiorum Israël Ægyptiacis carentem tenebris, quin miro fulgentem lumine: spatium

Lyran. apud
D. Vinc. ubi
supra.

D. Thom.

Dammatorum
peccandi desi-
derium im-
mortale.
Prov. 21.
Psal. 111.

Exod. 10.